

# **ELABORACIÓ I PRESENTACIÓ DE TREBALLS ACADÈMICS**

**ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES**

**Setembre 2018**



<b>ÍNDEX</b>	<b>Pàg.</b>
1. Introducció.....	4
2. Conceptes bàsics.....	5
2.1 Originalitat.....	5
2.2 Plagi.....	6
2.3 Propietat intel·lectual.....	6
2.4 Protecció de dades.....	6
3. Pla de treball.....	7
3.1 Les etapes bàsiques.....	7
3.1.1 La preparació.....	7
3.1.2 L'esborrany.....	8
3.1.3 La revisió.....	8
3.1.4 La redacció final.....	8
3.1.5 La validació.....	9
3.2 Altres aspectes.....	9
3.2.1 L'extensió.....	9
3.2.2 La claredat.....	9
4. Estructura de un treball.....	10
4.1 Portada.....	10
4.2 Índex.....	10
4.3 Resum.....	10
4.4 Introducció.....	11
4.5 Cos del treball.....	12
4.6 Discussió.....	12
4.7 Conclusió.....	12
4.8 Opinió personal.....	13
4.9 Bibliografia.....	13
4.10 Annexos.....	13
4.11 Citacions en el text.....	14
4.12 Notes a peu de pàgina.....	15
5. Format i estil.....	15
5.1. Papers i marges.....	16
5.2 Tipus i mida de lletra.....	16
5.3 Paràgraf i interlineat.....	17
5.4 Paginació.....	17
5.5 Correcció ortogràfica, sintàctica i d'estil.....	17
5.6 Abreviacions i sigles.....	18
5.7 El tractament personal.....	19
5.8 Lliurament de treballs via telemàtica.....	19
6. Bibliografia.....	20
7. Annex: Citació i estil Vancouver. Guia breu.....	22

## 1. INTRODUCCIÓ

Els treballs realitzats durant la trajectòria universitària requereixen una metodologia i una estructura formal. La seva presentació escrita respon a la tipologia del treball, de diferent extensió i profunditat, atenent al seu objectiu principal.

Els criteris de presentació dels treballs generalment són consensuats per les comunitats universitàries amb la finalitat, per una banda, de treballar amb rigor metodològic l'estructura i l'exposició de les idees i, d'altra banda, per facilitar als lectors la comprensió del text i la valoració del rigor seguit.

Els criteris, per la presentació de treballs, han anat evolucionant en el decurs del temps i en els diferents contextos. Tot i així, hi ha quatre principis universals que guien tota consigna metodològica:

- 1) La fidelitat a l'objectiu perseguit
- 2) La coherència durant tot el treball
- 3) L'originalitat
- 4) La presentació del treball seguint un format i estil concret

Per tant es pot dir que, en principi i a grans trets, un treball és metodològicament correcte si aconsegueix l'objectiu original, si és coherent en el plantejament de les idees, si és original, és a dir no plagiat, i per últim si es presenta de manera endreçada, segons un format i estil determinat durant tot el treball.

L'adquisició de competències relacionades amb la comunicació escrita s'inicia, en el Grau d'Infermeria de l'EUI-Sant Pau, a l'assignatura "Comunicació i TIC", a través de diferents metodologies i instruments. Aquesta guia es vincula, amb la competència transversal CT4: "Expressar-se de manera fluïda, coherent i adequada a les normes establertes, [...] com de manera escrita". També, amb competències generals i específiques, entre altres: la CG1: "Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva [...]"; així com la CE11: " Establir una comunicació eficaç amb [...] grups socials i [...].

Aquest document pretén ser una guia d'orientació metodològica, pels estudiants del Grau i Màster de l'EUI-Sant Pau, amb la finalitat de ser una eina per la seva consulta i pel treball d'alguns aspectes bàsics que poden ser útils en l'elaboració i en la presentació de treballs acadèmics escrits. En aquest sentit, no pretén ser dogmàtica per tant, l'estudiant pot seguir altres recomanacions o directrius del professorat.

## **2. CONCEPTES BÀSICS**

### **2.1 Originalitat**

Un treball acadèmic ha de ser el resultat d'una activitat individual o en grup sobre un tema determinat, per tant cal tenir en compte alguns aspectes generals :

- 1) No pot basar-se només en els coneixements previs o en els apunts de classe; s'han de consultar fonts com llibres, revistes especialitzades, diaris, persones expertes o webs fiables que abordin la temàtica d'una manera seriosa així com, per a poder contrastar-ne els resultats entre ells.
- 2) Les referències consultades han de ser la base per una reflexió crítica, amb la finalitat d'elaborar idees personals, sense copiar frases o paràgrafs que es facin passar com a propis. Així, sempre cal citar els autors dels quals hem treballat amb les seves idees.
- 3) Les citacions incloses en el text han d'aparèixer referenciades al final del treball.
- 4) La presentació d'un treball, que de manera completa o parcial, no és original i no es referencia es considera un plagi, i per tant una falta greu.

### **2.2 Plagi**

El plagi és la utilització de idees, texts, materials, gràfics, etc... d'altres autors com a propis, sense citar el seu origen. Es considera un delictes que atempta contra els drets fonamentals de la creació d'una obra. En aquest sentit, i dirigit a l'estudiant universitari, la legislació ho concreta en el Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre el qual, en l'article 13 apartat "d" estableix: "Abstenir-se de la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es facin o en documents oficials de la universitat" (1).

Girón (2) apunta diferents accions que es consideren plagi. Entre elles es troba: el reproduir el treball d'un altre estudiant – amb o sense autorització; el copiar i enganxar informació obtinguda de Internet, sense cometes ni citar la font consultada; el no citar la font de on es recull la informació; l'ús de informació, movent o canviant paraules/frases del text original; així com el comprar o adquirir un treball i presentar-lo, de manera completa o parcial, com a propi.

El plagi atempta contra el interès públic en la mesura que l'obra plagiada enganya al lector en ocultar l'autoria; d'altra banda, es perd el vincle que existeix entre l'autor vertader i l'esperit de la seva obra. Per evitar-ho, cal assenyalar entre cometes tot allò que sigui d'un altre autor i, indicar-ne la seva procedència.

En el cas de treballar amb algun fragment, no n'hi ha prou en canviar paraules o modificar l'ordre de les frases.

Cal redactar un nou text que contingui la idea principal completa que es vol transmetre, i citar l'autor (3). No obstant, pot ser necessari reproduir literalment un text (veure apartat 4.11).

### **2.3 Propietat intel·lectual**

La propietat intel·lectual és un conjunt de drets reconeguts, per l'article 20 de la Constitució Espanyola (4), que corresponen als autors de qualsevol treball literari, artístic o científic. Aquests drets conjuntament amb els deures es troben desenvolupats en diferents texts legals com ara, la llei que regula la propietat intel·lectual (Llei 23/2006 del 7 de juliol) (5), els articles 428 i 429 del Codi Civil (6), o els articles 270, 271 i 272 del Codi Penal (7).

Per tant, la utilització de texts, gràfics o fotografies sense citar la font i, en alguns casos sense permís de l'autor, atempta a la propietat intel·lectual amb conseqüències de diferent índole. En aquest sentit, la utilització del logotip de l'EUI o altres institucions, en treballs escrits o presentacions, requereix de permís de la direcció d'aquestes organitzacions.

### **2.4 Protecció de dades**

El mes d'abril de 2016 es va aprovar el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Aquesta nova regulació, que per primera vegada es fa a través d'un reglament europeu, comporta canvis significatius en la protecció de dades de caràcter personal, tant des del punt de vista dels drets de les persones com de les obligacions de les persones i entitats que tracten dades de caràcter personal (8).

En l'àmbit català, es va constituir l'Agència Catalana de Protecció de dades qui vetlla pel compliment de la normativa, conjuntament amb la seva homòloga espanyola. Ja més específicament, es contempen com a drets ètics i jurídics, la confidencialitat, la intimitat, la privacitat i el secret professional (8).

La legislació protegeix les dades contingudes en qualsevol format, paper o electrònic. Pel que fa als treballs acadèmics cal tenir en compte la gestió de la informació, de manera particular la personal i professional, que obtingudes sense permís, poden afectar els drets fonamentals de les persones. La participació d'altres persones que poden participar en els treballs acadèmics (p.ex. entrevistes, fotos, etc.) exigeix que siguin informades sobre el propòsit del treball i sobre el maneig confidencial de les dades. La seva participació serà possible després de signar una autorització informada.

### **3. PLA DE TREBALL**

L'elaboració d'un treball acadèmic ha de seguir un mètode. Un mètode és un procediment sistemàtic, ordenat en diferents etapes que permet treballar de manera més eficaç amb la finalitat d'obtenir un millor resultat. Tot i que no hi ha sols un mètode, és bàsic escollir-ne i seguir-ne un adaptat a les característiques de l'estudiant, del propi treball així com a les orientacions dels professors o tutors.

#### **3.1 Les etapes bàsiques**

En general es distingeixen cinc etapes: 1) la preparació; 2) l'esborrany; 3) la revisió; 4) la redacció final i, 5) la validació. Quan els treballs acadèmics es realitzen en grup, és molt recomanable que cada estudiant revisi els esborranys de cada membre per contrastar el procés i tenir una visió global del treball.

A continuació s'apunta, de manera breu, els seus continguts (9):

##### **3.1.1 La preparació**

Inclou:

- Identificar la naturalesa del treball i comprendre el que es demana.
- Si el treball és de tema lliure, escollir-lo segons recursos, inquietuds, etc.
- Definir els objectius del treball.
- Establir un pla de treball.
- Dissenyar una estratègia de cerca.
- Distingir entre bases de dades i cercadors; cap d'ells són referències bibliogràfiques.
- Utilitzar fonts fiables.
- Subratllar, fer esquemes, mapes conceptuals, anotacions.
- Identificar, en els texts, les idees principals i les secundaries.
- Escollir una normativa per referenciar les fonts.
- Anotar les referències bibliogràfiques que poden donar suport al treball.
- Interrelacionar la informació trobada.
- Registrar, durant tot el procés, les idees i les dades que sorgeixin (encara que sigui de manera desendreçada)
- Organitzar la informació.
- Elaborar un índex provisional.

### **3.1.2 L'esborrany**

Inclou:

- Redactar un esborrany inicial, més o menys estructurat, on es mostren les idees principals.
- Utilitzar un únic idioma.
- Contrastar els continguts de les diferents fonts.
- Endreçar la informació, a mesura que s'obté, en apartats bàsics (introducció, cos i conclusió).
- Endreçar la bibliografia.
- Evidenciar o argumentar les afirmacions que es fan.
- En aquesta etapa, és més important el "què es diu" que el "com s'escriu".
- Davant de qualsevol dubte, consultar al professor. Un malentès, pot fer que el treball s'hagi de refer.

### **3.1.3 La revisió**

Inclou:

- Llegir i rellegir l'esborrany en dies diferents.
- Comprovar que el treball està centrat en el tema escollit.
- Polir els paràgrafs, les frases, les paraules i la puntuació.
- Corregir l'ortografia i la sintaxi.
- Verificar la coherència global, els gràfics i la inclusió de les referències utilitzades
- Polir les diferents parts: la introducció, el cos i la conclusió. Afegir, si cal, l'opinió personal.
- Revisar les citacions dins del text i les referències bibliogràfiques: han de seguir la normativa escollida.
- És recomanable deixar "reposar" els escrits un mínim de 24h abans de la redacció final.
- Verificar si el treball segueix la pauta proporcionada pel professor.

### **3.1.4 La redacció final**

Inclou:

- Elaborar la forma: portada, paginació, índex, corpus, bibliografia i annexos.
- Redactar les diferents parts endreçant-les segons l'estructura escollida.
- Comprovar que el treball s'adequa al seu objectiu.



### **3.1.5 La validació**

- Corregir, si cal, aspectes de contingut i de format.
- Validar els títols amb el contingut i l'índex.
- Validar la paginació del índex.
- Verificar que la introducció convida la lectura.
- Revisar la idoneïtat de la conclusió.
- Revisar l'ortografia i la redacció.
- Comprovar les cites i les referències bibliogràfiques.
- Validar la coherència del contingut global.
- Preparar una còpia per guardar-la i lliurar l'original.
- Validar la data, el lloc i la persona a qui lliurar el treball, sense esperar a fer-ho el darrer dia.

## **3.2 Altres aspectes**

En la planificació del treball cal tenir en compte l'extensió i la qualitat de l'expressió escrita.

### **3.2.1 L'extensió**

El nombre de pàgines d'un treball acadèmic varia segons la seva tipologia. Cada universitat/centre/professor normalment estableix uns criteris per a cada tipus de treball. Cal remarcar la importància d'ajustar-se a l'extensió demanada, arribant-t'hi amb una correcta exposició de les idees (evitant repeticions per ompliment) així, com amb un correcte format i estil ( lletra, interlineats, marges o fulls en blanc adients).

La qualitat d'un treball no ve donada per l'extensió, sinó pel què i el com presenta els continguts.

### **3.2.2 La claredat**

El text ha de contenir un lèxic apropiat a l'àrea o temàtica en la que se circumscriu, fugint de formes i expressions informals o inútilment complexes. L'ús de diccionaris pot ajudar a trobar la paraula justa així com a ampliar el vocabulari.

L'expressió de les idees ha de ser clara; les frases han de ser curtes, senzilles i completes utilitzant l'estructura bàsica de: subjecte, verb i complement. La frase no sols és una unitat sintàctica si no que és també una unitat de sentit. Així, per expressar 2 idees és preferible utilitzar 2 frases. S'ha d'evitar paraules supèrflues, afirmacions sense fonamentació i generalitzacions, que aporten al treball percepció de feblesa.

Finalment, al acabar un treball cal revisar-ho per assegurar-se de l'expressió completa de les idees i la seva coherència global. El lector (professor, tutor) ha de poder capturar la idea del text, sense pressuposar el que "possiblement vol dir l'estudiant".

#### **4. ESTRUCTURA DE UN TREBALL**

A continuació es descriuen els trets bàsics en que s'estructura un treball acadèmic (3, 9-13) . No cal incloure tots els apartats; la tipologia del treball i el seu objectiu acadèmic marcaran els necessaris.

##### **4.1 Portada**

És la part que identifica el treball i l'autor. Inclou, bàsicament, títol, autor/s (nom i cognoms), assignatura, curs, professor que ha supervisat el treball o a qui va dirigit, grup i data de lliurament. Si hi ha diferents autors, els seus noms s'escriuen per ordre alfabètic del primer cognom, en línies diferents.

La portada, preferiblement, és austera, en paper blanc i tinta negra o de color suau, sense dibuixos, ni imatges afegides. Es pot prescindir de fer-la si el treball és inferior a 3 pàgines. La portada d'aquest document en pot ser un exemple. El títol del treball fa referència al tema treballat i per tant no indica l'assignatura ni la tipologia emprada. Així, un exemple correcte és: "Anàlisi de pàgines web de salut" i el incorrecte: " Seminari de pàgines web de salut", o "Comunicació i TIC". S'escriu en majúscules i, normalment va situat en el centre, entre el terç i la meitat superior del foli. S'ha d'evitar l'ús d'abreviatures.

##### **4.2 Índex**

Es troba a continuació de la portada. Presenta una relació detallada i completa de tots els capítols i apartats en que s'organitza el treball, indicant la pàgina on es localitzen. Per tant, mostra una visió de conjunt que és fidel al contingut que es presenta. S'inicia, de manera provisional abans de començar el treball amb una finalitat organitzativa i orientativa. Es pot anar modificant a mesura que s'avancen els continguts i és al final del treball, quan se li dona el cos definitiu. La presentació ha de mostrar els continguts alineats i adaptats al full.

Es pot prescindir de fer-lo si el treball és inferior a 3 pàgines.

##### **4.3 Resum**

El resum és una exposició breu que presenta una visió general del contingut del treball. Inclou el seu objectiu, la metodologia seguida i presenta els resultats principals i les conclusions. No s'utilitza en treballs breus, inferiors a 20 pàgines.

La seva extensió és entre 250 - 300 paraules. S'escriu preferentment en present, de manera estructurada en un únic paràgraf. No inclou referències bibliogràfiques ni abreviatures.

#### **4.4 Introducció**

La introducció situa al lector en el tema i/o problemàtica que aborda l'autor. Aquesta part és la porta d'entrada a un text on l'estudiant exposa, de manera atractiva, els continguts generals per suscitar en el lector interès pel contingut.

Els elements que inclou depenen de l'extensió i de la naturalesa del treball. La presentació del contingut, generalment va des de els aspectes més generals als més específics.

En treballs breus, s'emmarca el treball en l'assignatura, a continuació es delimita el tema presentant els aspectes rellevants que s'han treballat. Seguidament, pot incloure els antecedents sobre el tema o l'estat de la qüestió, també com es presenten els continguts i en l'ordre que ho fan per finalment descriure els objectius.

Els treballs més amplis, relacionats amb el Treball de fi de Grau (TFG) o Treball de fi de màster (TFM) inclouen:

La presentació del problema, la justificació o motivació (personal, acadèmica, professional), les preguntes a les que es vol respondre, el buit que pretén omplir, la rellevància del tema (social, científica, professional, etc). A continuació l'estat de la qüestió, és a dir, què es coneix sobre el fenomen o problema; també pot incloure un marc teòric o conceptual, segons la naturalesa del treball que orienta sobre aquelles teories, models, autors o conceptes dels quals parteix el treball. Algunes tipologies de treball inclou la hipòtesi, o resultats previstos.

A continuació, es presenten els objectius. En alguns casos es poden descriure en un apartat diferent, després de la introducció. Quan hi ha diferents objectius, s'han de presentar diferenciats amb punts o numerats. La formulació dels objectius han de complir tres condicions: 1) ser avaluables després del seu assoliment; 2) ser viables de dur-los a terme i 3) ser rellevants. La redacció s'inicia amb un verb en infinitiu.

Finalment, es pot descriure com es presenten els continguts.

És recomanable revisar i polir la introducció al final del treball, d'aquesta manera es pot elaborar un escrit més coherent al contingut que s'ha desenvolupat i a la manera com s'ha dut a terme.

#### **4.5 Cos del treball**

És la part central de l'escrit. Desenvolupa el contingut principal del treball presentat en la introducció seguint, de manera estructurada, el pla de treball descrit. Consta de diferents capítols, apartats o subapartats ben diferenciats, numerats i titulats, així com diferents paràgrafs per facilitar l'exposició de les idees.

L'inici de cada capítol, de manera preferent, es farà en un full diferent tot i que pot variar segons el tipus d'exercici o la seva extensió.

Cal també, tenir cura de no deixar inacabada una frase en un canvi de pàgina. El vocabulari ha de ser precís, clar i senzill. No s'han d'utilitzar expressions col·loquials ni redactar amb estil irònic o humorístic. És preferible no abusar dels adjectius, els adverbis, les abreviatures, les exclamacions ni els punts suspensius.

Habitualment es parteix des de les idees generals fins les específiques. L'ordre d'aparició de les idees ha de seguir una seqüència lògica mantenint una coherència interna que és un dels aspectes que donen qualitat al treball.

En el cas d'un treball de recerca, aquest apartat inclou, la "Metodologia" que descriu els procediments i les tècniques seguits per assolir els resultats. Així, el lector identifica les diferents fases que s'han seguit. El contingut generalment informa de: el disseny metodològic, que determinarà la qualitat de la informació, la població i la mostra o informants, l'entorn, la descripció de l'obtenció de les dades, el treball de camp, l'organització, el processament i l'anàlisi de les dades i els aspectes ètics.

#### **4.6 Discussió**

En els treballs empírics, la discussió aporta la interpretació i interrelació dels resultats obtinguts en base a l'evidència científica. La finalitat és situar els resultats en el context general de l'àrea de coneixement. Inclou generalment: una confrontació de les dades obtingudes amb altres estudis, les aportacions més importants de l'estudi, les recomanacions o implicacions pràctiques a partir de les dades, la presentació i discussió de les limitacions de l'estudi i el suggeriment de noves línies de treball.

#### **4.7 Conclusió**

La conclusió és el resultat de les principals deduccions obtingudes en el decurs del treball. Per tant no és un resum. És un balanç del contingut que recull els grans eixos del discurs per mostrar quin és el seu punt d'arribada.

Per tant, dóna resposta als objectius plantejats al inici del treball. La conclusió ha de ser breu ja que els detalls s'han desenvolupat anteriorment. La seva lectura proporciona una idea precisa del valor i interès del treball.

La seva vinculació és amb la introducció per tant, respon al planteig inicial. En aquest sentit, la conclusió ni aporta idees noves ni tampoc exposa l'opinió o valoració de l'autor. Així, és molt important que hi hagi coherència entre la introducció, el cos i les conclusions.

#### **4.8 Opinió personal**

Alguns treballs poden d'incloure l'opinió de l'estudiant. Aquesta pot tenir diferents orientacions, sobre: el contingut, les aportacions obtingudes, les dificultats que s'han trobat i/o sobre l'aprenentatge obtingut. L'opinió ha d'estar argumentada o justificada i pot tenir un sentit més o menys crític.

#### **4.9 Bibliografia**

La bibliografia és un llistat de referències citades en el text principal, ordenades segons la normativa d'estil escollida, (Vancouver, *American Psychological Association* [APA]...), que generalment es situa a les pàgines finals d'un treball, entre la conclusió i els annexos.

La referència bibliogràfica s'expressa en forma de "fórmula", que facilita al lector el seu accés. Cada normativa prescriu una formulació determinada tan dins del text, com en el llistat bibliogràfic. El seu ús ha de respondre a una normativa escollida per l'autor; a Ciències de la Salut i en el nostre context, acostuma a ser "Vancouver". La "fórmula" proporciona informació suficient per la localització i identificació correcta del document: autor, títol, any de publicació, edició, enllaç electrònic, etc. L'ordre en que es presenten les referències pot variar. Així, mentre que segons "Vancouver" apareixen al final del text numerades, seguint l'ordre d'aparició en el text, "APA" prescriu la seva presentació per ordre alfabètic. (Veure apartat 4.11 i annex)

El llistat es construeix a mesura que el treball s'elabora.

#### **4.10 Annexos**

El treball es pot completar, si cal, amb l'apartat d'annexos on s'hi inclou material que completa el text central.

L'annex presenta material complementari, sense comentaris. Cal distingir entre el material propi de l'adoptat o adaptat. En aquests darrers casos, ha d'incloure la referència exacta de l'origen.

Si hi ha més d'un annex, cal numerar-los i presentar-los en fulls diferents. Els annexos han d'aparèixer a l'índex del treball, per tant també es paginen.

#### 4.11 Citacions en el text

Les citacions aporten idees o conceptes d'altres autors dins el text principal.

Poden ser literals, quan mostren el text íntegre de l'obra consultada o bé, parafrasejats, quan s'escriu, en paraules pròpies, la idea exposada en el text original reformulada o sintetitzada a partir de la paràfrasi (14).

Després de cada cita, literal o parafrasejada, cal indicar la referència segons la normativa seguida, (veure paràgraf següent) i escriure-la, de manera completa en la bibliografia final. És important tenir en compte que no hi ha una manera única de referenciar la cita. Cada tradició científica prescriu un model determinat. No és tan important el model utilitzat com el ser sistemàtic en tot el treball mantenint el mateix estil (3).

Els més utilitzats són:

- Model autor-data. En aquest cas apareix el cognom de l'autor i l'any de la publicació. En alguns casos, també s'afegeix la/es pàgina/es on es troba/en. La referència completa surt en el llistat bibliogràfic final, seguint un ordre alfabètic.  
Un exemple: "cita" (Moreno, 2008, p. 53).  
En ocasions el nom de l'autor es troba fora del parèntesi, incorporat dins el discurs: "Segarra (2007) fa referència a..." o "Boix (2008) anomena la manera..."
- Model Vancouver. Aquest model prescriu, al final de cada cita, un número que s'endreuça seguint l'ordre de nova aparició en el text, i que remet a la bibliografia final, ordenada numèricament segons apareix en el text. La referència numèrica es situa abans de la puntuació. Es presenta en número aràbic volat, entre parèntesi o claudàtor. A l'annex 1, es pot trobar una guia breu sobre aquest model.  
Un exemple: "cita<sup>26</sup>" o "cita" (26) o "cita" [26].

Les citacions literals, segons l'extensió, poden ser curtes o llargues. Les primeres ocupen entre 1 i 3 línies (fins a 40-45 paraules), i les segones superen les 3 línies.

En el cas d'una citació curta, s'incorpora dins del text, entre cometes, mantenint el mateix tipus i mida de lletra utilitzat en el text principal. La referència es situa després de les cometes i abans del punt. Quan s'omet una part del text, cal indicar-ho amb tres punts entre claudàtors o parèntesi: [...] (...). Les cites llargues s'escriuen en un paràgraf independent sagnat, en una mida 1 punt inferior al text principal, en cursiva o bé entre cometes. En aquest cas, l'interlineat ha de ser senzill (veure punt 5.3).

Un exemple d'aquest segon cas:

“Enfermar, morir, atender la enfermedad y la muerte deben ser pensados como procesos que no sólo se definen a partir de profesionales e instituciones específicas y especializadas técnicamente, sino como hechos sociales respecto a los cuales los conjuntos sociales necesitan [...]”<sup>mn</sup>.

En el model Vancouver, s'inclou la referència al final de la cita, abans del punt.

En el model autor-data, cal observar que s'inclou el cognom dels autors, sense el nom.

Si la referència conté de 2 a 6 autors, s'escriuen els cognoms de tots els autors per ordre alfabètic (o segons apareix en la font) i separats per un punt i coma. Per exemple: “cita” (Miró; Sorribes; Tardà, 2013, p. 44).

Si més endavant en el text es tornen a citar, sols s'escriu el primer seguit de: *et al.* Per exemple: “cita” (Miró *et al.* 2013, p. 78).

En el cas de més de 6 autors, s'escriuen els 6 primers seguit de una coma i, *et al.* (Miró; Sorribes; Tardà, Aymerich, Zambrano, Albiol, 2003, p. 11, *et al.*)

Finalment, podem trobar una cita escrita per un altre autor. S'anomena una citació secundària o una “citació d'una citació”.

En treballs de recerca originals és inadmissible, però en treballs més senzills, es pot emprar la següent fórmula (escrita segons el model seguit aquí, Vancouver):

(...) Segons Henderson, citat per Adam (3), la necessitat de lleure és una necessitat bàsica (4).

En l'apartat “Bibliografia/Referències bibliogràfiques, el núm. 3 correspondrà a la referència d'Adam i el núm.4, a la de Henderson.

#### **4.12 Notes a peu de Pàgina**

Les notes a peu de pàgina van introduïdes, en el tex, per una crida (numèrica<sup>1</sup> o asterisc <sup>^</sup>). S'escriuen, de manera preferent, en una mida de lletra 2-3 punts inferior al del cos del treball.

A ciències de la salut hi ha una tendència a no incloure'n moltes. Les notes s'utilitzen, de manera preferent, en els següents casos: 1) per ampliar aquella informació que dins del text, resultaria atapeïda; 2) per oferir una traducció d'un text /paraula que fos rellevant mantenir en el idioma original; 3) per fer un aclariment que no interrompi el discurs; i 4) per assenyalar una referència que no pertany a la bibliografia general però que reforça alguna idea presentada. Tot i així, alguns autors aconsellen l'ús de peus de pàgina i d'altres no.

### **5. FORMAT I ESTIL**

Els treballs acadèmics generalment s'elaboren amb un processador de text. Si són manuscrits han de mantenir, també, criteris de qualitat ortogràfica, de redacció i de presentació.

Els treballs, es presenten en fulls escrits a dues cares, per motius ambientals i d'estalvi, tot i que en alguns casos poden presentar-se a una. Cal tenir en compte l'austeritat i l'harmonia en les presentacions és a dir, colors suaus i capçaleres o peus de pàgina, si són necessaris. Els treballs realitzats amb ordinador, en general han de seguir les següents pautes (3,8,9):

### 5.1 Paper i marges

- S'utilitza fulls blancs DIN-A4, sense doblegar.
- Els treballs amb més de 10 fulls poden incloure una pàgina en blanc, entre la portada i el text.
- Els marges (superior, inferior, laterals) es recomana que tinguin entre 2 i 3 cm. Els treballs que es presenten enquadrats amb anelles o espirals laterals han de tenir un marge esquerra suplementari de 1 cm.

### 5.2 Tipus i mida de lletra

- Les més comunes són *Times New Roman* o bé *Arial*. També es poden utilitzar *Calibrí* o qualsevol altra que al utilitzar la *cursiva* no afegixi confusió per la seva lectura. S'utilitza el mateix tipus de lletra en tot el treball, inclòs el títol i les notes a peu de pàgina.
- Es recomana una mida de 11 o 12 punts.
- El títol de la portada, si n'hi ha, mesura fins a 18 punts. El títol secundari, tindrà una mida entre el títol principal i el text interior. Es recomana no subratllar-lo ni puntuar-lo.
- És recomanable combinar diferents mides per a facilitar la identificació de les diferents parts. Com a exemple, 18 punts d'un títol, 11-12 pel text principal, 10 per les citacions textuais i uns 8-9 punts per les notes a peu de pàgina.
- La lletra *cursiva* s'utilitza en paraules de idioma diferent al text principal (*caring, stress, feed-back...*).

També s'utilitza en els neologismes o per a remarcar una paraula o expressió. La lletra *cursiva* es pot substituir per "cometes". En tot cas, cal mantenir el mateix estil en tot el treball.

- La lletra negreta sols és recomanable si es vol ressaltar la visibilitat dels títols i subtítols. Es desaconsella utilitzar-la a l'índex.
- No és habitual subratllar els títols, de manera particular si es presenten en negreta.
- Els treballs acadèmics s'imprimeixen, de manera preferent, en tinta negra o colors suaus. Es valora el color quan es presenten gràfics, taules, o quan el color ressalta informació rellevant.



### **5.3 Paràgraf i interlineat**

- Els paràgrafs diferencien les distintes idees que s'expressen.
- L'interlineat, de manera preferent, és de 1.5 línies. El senzill s'utilitza, per exemple en les cites textuais llargues, de més de 3 línies (veure apartat 4.11).
- El llistat final de referències també es presenta en interlineat senzill. Entre cada referència però, hi ha un espai.
- El text ha de disposar-se en alineació justificada (ni a la dreta, esquerra ni centrada)
- El text ha de respectar els marges, mantenint les mateixes distàncies durant tot el treball; així es tindrà cura de mantenir una distància equidistant entre els títols/subtítols el text i els marges.

### **5.4 Paginació**

El treball es pagina amb xifres aràbigues, sense punt ni guionet.

Els nombres es troben a la part superior o inferior del full, alineats tant a la dreta com en el centre, sense interferir amb gràfics, encapçalaments ni peus de pàgina. Han de coincidir amb les xifres mostrades a l'índex. La portada i l'índex no es numeren tot i que poden comptar com a pàgines. Habitualment la paginació s'inicia en el full de la Introducció amb el número 1 o bé amb el que correspongui tenint en compte els fulls anteriors.

### **5.5 Correcció ortogràfica, sintàctica i d'estil**

Tot treball ha de presentar-se redactat en una correcta sintaxi, sense errors ortogràfics i en un estil homogeni. En aquest sentit, i abans de la seva impressió, cal utilitzar un corrector lingüístic. Tot i així, es requereix una revisió visual ja que la correcció automàtica no garanteix la qualitat ortogràfica ni sintàctica <sup>(15)</sup>. Pel que fa a la redacció, Cassany <sup>(16)</sup> proporciona, entre altres, quatre recomanacions per escriure frases clares i correctes:

- L'extensió mitjana d'una frase ha de ser de 15 a 30 mots. Evitar les frases llargues, de més de 30 paraules.
- Eliminar les paraules i les frases irrellevants i deixar només les imprescindibles.
- Utilitzar l'ordre més planer de les frases: subjecte, verb i complements.
- Evitar l'ús excessiu de formes passives ni negacions.

Un altre aspecte a tenir en compte és la presentació dels continguts. Aquesta ha de mantenir un ordre i tenir un desenvolupament progressiu. Així, es pot anar de l'aspecte més general al més concret o al inrevés, depenent del tema; sempre desplegant la informació de

manera que no sigui repetitiva ni aporti confusió. En el cas de redacció en català, cal tenir en compte (3, 15):

- Els nombres porten punt en les xifres escrites per separar unitats de mil i de milió (4.000).
- En les dates, no hi ha punt (2011).
- Després dels signes de interrogació i admiració, no hi ha punt.

En relació a l'estil d'escriptura, cal tenir en compte els aspectes particulars de cada idioma. Així, podem trobar diferències en la puntuació, en l'escriptura de les sigles o en l'ús d'accentuació de majúscules, que cal consultar en textos experts.

Finalment, s'ha d'evitar en títols i subtítols el punt final.

## 5.6 Abreviacions i sigles

En un treball es poden utilitzar les següents abreviacions:

- [...] Elipsi. És l'omissió d'una part del text citat. Observar que hi ha 3 punts entre la claudàtor, i no més.
- *Op.cit.* Abreviatura de la paraula llatina: *Opus citatum*, és a dir, citat a l'obra. S'utilitza quan es fa referència a l'obra d'un autor que ja s'ha citat prèviament, per evitar repeticions<sup>a</sup>.
- *Ibid.* Abreviatura de la paraula llatina: *Ibídem*, és a dir, en el mateix lloc. Aquesta paraula s'utilitza quan es cita la referència utilitzada tot just la cita anterior<sup>a</sup>.
- *Id.* Abreviatura de la paraula llatina *Ídem*, és a dir, el mateix<sup>a</sup>.
- *Et al.* Abreviatura de la paraula llatina: *et alii*, que vol dir: i els demés o els altres. El seu ús principal és en les referències bibliogràfiques, quan hi ha més de sis autors (o quatre, segons normativa), s'escriu el nom del primer seguit de: *et al.*
- *Sic.* Prové del llatí i significa: així. S'utilitza dins d'una cita textual quan es vol remarcar que hi ha un error, per exemple ortogràfic, en el text original que s'està transcrivint<sup>a</sup>.

Alguns autors apunten que els llatínismes no catalanitzats o no acceptats per el "Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans" (DIEC) s'escriuen en cursiva, però les seves abreviacions s'escriuen en rodona(17).

---

<sup>a</sup> No utilitzat en el model Vancouver

Altres, en canvi, afegixen que aquestes últimes, corresponents a les expressions llatines citades anteriorment, s'escriuen en cursiva pel fet que s'utilitzen en les referències i citacions bibliogràfiques per substituir el títol d'una publicació ja citada (18). En aquest sentit, cal establir un criteri d'estil i seguir-lo en tot el treball.

Pel que fa a les sigles cal introduir-les en un primer moment entre parèntesi, al costat del text que han de substituir. A partir de la segona vegada ja poden parèixer substituïnt el text. Les sigles, en català, s'escriuen en majúscules sense punts de separació.

### **5.7 El tractament personal**

Hi ha una certa controvèrsia en el tractament personal que ha de seguir un treball acadèmic, de manera particular quan és individual.

Així, mentre que alguns autors proposen utilitzar un estil impersonal (19): “Es pot considerar que...”, “Es creu que...” , “En aquest treball es presenta...”, d'altres proposen formes verbals personals que són més directes<sup>3</sup>: “Considero que...”, “En aquest treball presento...”

També es pot utilitzar el plural de modèstia: “Podem concloure que...”, “ La bibliografia que hem consultat...”, malgrat el treball sigui individual.

En termes generals, s'ha de trobar un estil que faci la lectura fluida i l'autor es trobi còmode sense transmetre imprecisió, ni un excés de personalisme ni de manca de modèstia (3).

### **5.8 Lliurament de treballs via telemàtica**

Els treballs poden lliurar-se en paper o per via telemàtica (correu electrònic, plataforma universitària...). En aquest cas, independentment del format: *Portable Document Format* (PDF), *Word*, *PowerPoint* (PPT), etc, cal que estigui correctament nomenat.

Si no hi ha cap indicació del professor, l'arxiu ha de titular-se amb el cognom\_nom\_assignatura.

## 6. BIBLIOGRAFIA

1. Reial Decret 1791/2010, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Estudiant Universitari. [Internet]. (Boletín Oficial del Estado, número 318 de 31-12-2010). [accés jul 2017]. Disponible a: <http://www.boe.es/boe/dias/2010/12/31/pdfs/BOE-A-2010-20147.pdf>
2. Girón Castro, SJ. Anotaciones sobre el plagio. [Internet]. Departamento de Gramàtica, lectura y escritura acadèmica. Universidad Sergio Arboleda; 2008 [accés jul 2017]. Disponible a: <http://www.ciberplagio.com/secundaria/attachment.php?key=54>
3. Turull M. (director). Tècniques de Treball i de Comunicació. Instrumentarium per a les ciències jurídiques i socials. 2a. edició. Barcelona: Ed. Huygens; 2013.
4. La Constitución española. [Internet]. Las Cortes españolas, 1978. [accés mai 2017] Disponible a: [http://www.lamoncloa.gob.es/NR/rdonlyres/EBB3AFF7-C7EF-4009-A15E-E7D75FB3C8F5/232644/Constitucion\\_es1.pdf](http://www.lamoncloa.gob.es/NR/rdonlyres/EBB3AFF7-C7EF-4009-A15E-E7D75FB3C8F5/232644/Constitucion_es1.pdf).
5. Reial Decret 23/2006, de 7 de juliol, pel qual es modifica el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual. [Internet]. (Boletín Oficial del Estado, número 162 de 8-7-2006). [accés mai 2017]. Disponible a: <http://www.boe.es/boe/dias/2006/07/08/pdfs/A25561-25572.pdf>.
6. Albaladejo M, Díez S. (dir.). Comentarios al Código Civil y compilaciones forales. Madrid:Edersa; 1994
7. Juanes A, Cortés E, De Lardizábal M, Hurtado A, De la Mata N. Reforma del Código Penal. Madrid: El Derecho; 2010.
8. Gencat.cat. [Internet]. Autoritat Catalana de Protecció de dades. Barcelona:ACPD;[accés 26 jun 2018]; Disponible a: <http://apdcat.gencat.cat/ca/inici/>
9. Universitat Politècnica de Catalunya. Bibliotècna. Servei de Biblioteques, Publicacions i Arxius. Recomanacions per a la redacció i presentació de TFG, PFM o altres treballs acadèmics. [Internet]. Barcelona: UPC; [accés jul 2017] Disponible a: <http://publica.upc.edu/ca/estil/iso690>
10. Universitat de València .Tutorial multimèdia pel desenvolupament de treballs de Fi de Grau en Informació i Documentació. [Internet]. València: UV [accés jul 2017]. Disponible a: <http://www.uv.es/innopfg/>
11. Universitat Pompeu Fabra. Biblioteca i TIC-CRAI.Tutorial: Com elaborar un treball acadèmic. [Internet]. Barcelona: UPF; 2014 [accés jul 2017]. Disponible a: <https://www.upf.edu/bibtic/novetats/historic/120301.html>
12. Universitat de Barcelona. Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació. CRAI. Com escriure i publicar documents. [Internet]. Barcelona: UB; 2014 [accés jun 2017]. Disponible a: <http://www.bib.ub.edu/?id=357>
13. Universitat Pompeu Fabra. Facultat de traducció i interpretació. Unitat de Suport a la Docència. Textos acadèmics. Textos jurídics. [Internet]. Barcelona:UPC [accés mai 2017]. Disponible a: <http://parles.upf.edu/llocs/cr/catacd/index.html>.

14. Universitat Autònoma de Barcelona. Guia de comunicació eficaç. Recursos documentals. [Internet]. Barcelona: UAB [accés jul 2017]. Disponible a: <http://wuster.uab.es/assessorament/guia/models/cites.html>.
  15. Mestres JM, Costa J, Oliva M, Fité R. Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos. 4a ed. Barcelona: Eumo Editorial; Associació de Mestres Rosa Sensat; Universitat de Barcelona; Universitat Pompeu Fabra, 2009.
  16. Cassany D. La cuina de l'escriptura. Barcelona: Empúries; 2000.
  17. Universitat de Barcelona. Criteris. Paraules que cal destacar. [Internet]. Barcelona: UB; 2012 [accés jul 2017]. Disponible a: <http://www.ub.edu/criteris-cub/criteri.php?id=1154>.
  18. Universitat Pompeu Fabra. Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra. Criteris d'utilització de la cursiva, les cometes i la negreta. [Internet]. Barcelona: UPF; 2005 [accés jul 2017]. Disponible a: [http://www.upf.edu/leupf/06util/51\\_1.htm](http://www.upf.edu/leupf/06util/51_1.htm).
  19. Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Pautes per la presentació de treballs acadèmics. [Internet]. Barcelona: UB; 2012 [accés jul 2017]. Disponible a: [http://www.ub.edu/biblio/docs/pautes\\_presentacio.pdf](http://www.ub.edu/biblio/docs/pautes_presentacio.pdf)
-

---

## Annex

### Citació i estil Vancouver Guia breu

Vancouver és un estil numèric de referenciació utilitzat en ciències de la salut. Bàsicament, consisteix en:

- Referenciar, en el text, el treball d'altres autors amb un número.
- Enumerar, al final del document i de manera seqüencial, les referències citades en el text, seguint una fórmula determinada que facilita la seva localització.

#### Generalitats

- Si un document ha estat publicat en diferents formats (paper/electrònic), cal referenciar el format consultat.
- Només es referencia la literatura que s'ha utilitzat. Es recomana referenciar les fonts originals. Davant una font secundària és recomanable cercar la font original o primària.
- Utilitzar nombres aràbics (1,2,3...9).
- Assignar, de manera consecutiva, un número a cada cita segons ordre d'aparició en el text. Si la cita es repeteix durant el text, utilitzar el mateix número.
- Els números que indiquen una referència en el text poden expressar-se dins parèntesis ( ), claudàtors [ ] o, en superíndex<sup>1,2</sup>. Mantenir el mateix estil en tot el text.
- Al final del treball, en el llistat de referències, aquestes s'endrecen seguint la numeració assignada en la cita i, es formulen segons l'estil Vancouver. Per tant, aquelles que només han estat consultades, no s'inclouen.
- Les cites a més d'una font, en la mateixa frase, es poden introduir com: (2-4), que significa: les referències 2 a la 4, del llistat final, i com: (2-4,8), que significa: les referències 2 a la 4, i la número 8, de la llista final de referències.
- En el cas anterior, no hi ha espais entre comes o guionets.  
Per exemple: (1,5,17,8-10)
- Les cites numèriques, en el text, generalment es situen al final de la frase citada, abans de la puntuació. També, poden situar-se després del nom d'un autor.  
(Veure l'apartat: "exemples de citació en el text")
- Si es vol concretar la localització d'una cita en un lloc concret de la publicació, es pot referenciar el número de pàgina. Exemple: (1, p.14) significa: la pàgina 14 de la referència n. 1 en la llista de referències.
- Davant dubtes sobre com referenciar formats no habituals, consultar *Citing Medicine* (Patrias, 2007), referenciat al final d'aquest text.

- 
- En documents electrònics, quan la URL és excessivament llarga, es pot abreviar utilitzant qualsevol eina d'Internet com: bitly.com / goo.gl / smart url.

### **Fonts secundàries**

Una font secundària o citació indirecta, és quan la idea d'un autor es troba publicada en el treball d'un altre (citada per aquest) i per tant, no s'ha accedit al treball original. En el cas de no poder localitzar la font primària, es pot referenciar l'autor del treball consultat i incloure les dues fonts en el llistat de referències, al final del treball.

### **Cites en el text**

Inserim una cita en el text quan utilitzem idees proposades per altres autors, per exemple:

- Quan escrivim paraules o frases literals, d'altres autors
- Quan parafrasegem a altres autors

#### **Cita curta**

Frases de fins a 3 línies que s'integren en el text, marcant-les amb cometes ( " ) o en lletra cursiva. La referència ha d'acompanyar la cita quan aquesta acaba, abans del punt. Es pot incloure el nombre de la pàgina escrivint-la immediatament després del nombre de la cita.

Exemple: "El plagi es considera una mala conducta que està legislada" (4, p.43).

#### **Cites llargues**

Frases de més de 3 línies que s'escriuen en un paràgraf a part, sagnat, sense cometes ni cursiva. Es pot utilitzar una mida de lletra 1 punt inferior al text general. La referència numèrica es situa abans del punt final.

### **Exemples de citació dins el text**

#### **Utilitzant parèntesi:**

*(...)com Henderson va preveure a "La naturaleza de la enfermería" (1).*

#### **Utilitzant claudàtor:**

*...com Henderson va preveure a "La naturaleza de la enfermería" [1].*

#### **Utilitzant superíndex (al final de la cita, o en el nom de l'autor):**

*...com Henderson va preveure a "La naturaleza de la enfermería"<sup>m</sup>.*

#### **Citar una font secundària:**

*Segons Henderson, citat per Adam (m), la necessitat de lleure és una necessitat bàsica (n).*

En el llistat final de referències, la m correspon a la referència d'Adam i la n, a la de Henderson.

---

### Articles dins revistes científiques

- Referenciar l'article seguint el format de la font consultada; així, no referenciar la versió impresa si s'ha llegit la versió electrònica.
- La identificació dels autors ha de iniciar-se amb el cognom seguit (sense coma) de la (les) inicials del nom. Entre autors s'ha d'incloure una coma i un espai. Un punt tanca el nom dels autors.
- Les inicials dels nom, en català no tenen punts entre si; en castellà, cada inicial va seguit d'un punt. Així: Magrit CC (català) i Magrit C.C (castellà).
- Escriure nom i cognoms dels autors d'acord a com es presenta en la publicació.
- Per articles amb 1 a 6 autors, llistar tots els autors. Si n'hi ha més de 6 autors, llistar els 6 primers i, a continuació afegir "et al".
- Abreujar el nom de les revistes segons *NLM Catalog* o *PubMed Journals Database*.
- Després de la data de publicació afegir un punt i coma (;).
- Abreujar el mes de publicació amb 3 lletres, sense punt.
- Identificar el nombre del volum, seguit sense espai, del nombre del fascicle en parèntesi ( ).
- Si la revista manté una paginació contínua en tots els seus volums, es pot ometre el mes/nombre del fascicle.
- Abreujar al màxim el nombre de les pàgines per esponjar el text; exemple: 123-9.

### Articles impresos

Cognom Inicial nom, Cognom Inicial nom. Títol de l'article. Nom de la revista abreujat. Mes (3dígit) Any; volum(nombre fascicle):pàgines.

Venicios de Oliveira Lópes M, Leite de Araujo T. *Software* educativo en la enseñanza de Enfermería. *Metas de Enferm.* Mar 2005; 8(2):23-6.

### Articles a Internet (amb i sense DOI [Digital Object Identifier])

De manera addicional a la informació proporcionada per articles en revistes impreses, els articles obtinguts a través d'Internet han de informar del medi, entre claudàtor [Internet], la data de consulta i la URL des de la qual es pot recuperar l'article; si aquest té un DOI, ha d'incloure'l. Les partícules varien segons l'idioma utilitzat en el treball:

Partícules segons idioma del text principal		
Anglès	Català	Castellà
[Internet]	[en línia] [revista electrònica]	[en línea] [revista electrónica]
cited	Citat/consultat/consulta	Citado/Consultado/consulta
Available from	Disponible a:	Disponible en:

Cognom Inicial nom, Cognom Inicial nom. Títol de l'article. Nom de la revista abreujat [Internet]. Mes Any [citat DD/MM/AAAA]; volum(nombre):pàgines. Disponible a: <http://...DOI>:

Kaul S, Diamond GA. Good enough: a primer on the analysis and interpretation of moninferiority trials. *Ann Intern Med* [Internet].04/jul/2006 [citat 11/nov/2017];145(1):62-9. Disponible a: <http://www.annals.org/cgi/reprint/145/1/62.pdf>



---

## DOI i URL

(digital object identification i Uniform Resource Locator)

El DOI és un identificador alfanumèric únic creat per la *International DOI Foundation*, per la identificació de documents en xarxa.

Per cercar un article a Internet utilitzant el seu DOI, s'afegeix el prefix <http://dx.doi.org> i a continuació, el seu número DOI. Cal deixar un espai entre els dos punts i el número.

Amb l'ús del DOI, la cita serà permanent ja que si s'afegeix l'adreça <http://dx.doi.org> al DOI, és a dir: <http://dx.doi.org/10.1045/febrer2002-weibel> es redirecciona a la base de dades del DOI i d'allí, el sistema enllaça automàticament a la pàgina de la revista. D'aquesta manera, l'adreça <http://dx.doi.org/10.1045/february2002-weibel> es troba associada a l'adreça: <http://www.dlib.org/dlib/february02/weibel/02weibel.html>

## Amb DOI

Dunn S V, Hansford B. Undergraduate nursing students' perceptions of their clinical learning environment. *J Adv Nurs* [Internet]. 1997 [citat 13 abr 2017]; 25: 1299–1306. Disponible a: DOI: 10.1046/j.1365-2648.1997.19970251299.x

Puri S, O'Brian MR. The *hmuQ* and *hmuD* genes from *Bradyrhizobium japonicum* encode heme-degrading enzymes. *J Bacteriol* [Internet]. Set 2006 [citat 13 abr 2017];188(18):6476-82. Disponible a: <http://jb.asm.org/cgi/content/full/188/18/6476?view=long&pmid016952937> doi: 10.1128/JB.00737-06

## Sense DOI

Guillaumet Olives M, Fargues García I Subirana Casacoberta M, Bros Serra M. Teoría del cuidado humano. Un café con Watson. *Metas de Enferm* [Internet]. 2005 [citat 13 abr 2017]; 8(2):28-32. Disponible a: <https://es.scribd.com/document/293553858/Guillaumet-et-al-Un-cafe-con-watson-pdf>

## Articles digitals sense pàgina

Alguns articles dins revistes digitals, a l'hora de referenciar, es substituyesen les pàgines per una estimación de pantalles en les que es visualitza la totalitat de l'article.

Bagheri A, Ferdosi A, Bottros A, Hunter D. Unilateral superior rectus aplasia without craneofacial anomaly. *Digit J Ophthalmol* [Internet]. 2005 [citat 20 gen 2017];11(5):[aprox 4 pantalles]. Disponible a: <http://djo.harvard.edu/site.php?url=/physicians/oa/883>

## Llibres impresos

Es tracten com a llibres sensors, les publicacions anomenades monografies, llibres de text, informes tècnics, TFM, o tesis doctorals, com a més freqüents.

Aquest apartat fa referència a les monografies i llibres de text. Les altres modalitats es troben en la referència, al final del document.

---

Cal referenciar l'edició consultada; així, si l'original és en un altre país/idioma però llegim l'edició castellana, cal introduir la informació corresponent al títol, edició, ciutat i any del llibre en castellà.

Cognom Inicial nom. Títol del llibre. Edició, a partir de la 2a. Lloc de publicació: editor; any.

Worden JW. El tratamiento del duelo: asesoramiento psicológico y terapia. Barcelona: Paidós; 1997.

Greenberg L. Emociones: Una guía interna. 5a ed. Bilbao: Desclée de Brouwer; 2000.

### Capítol d'un llibre

Partícules segons idioma del text principal		
Anglès	Català	Castellà
In:	A:	En:
Ed.	Coord/ed/	Cord/ed/

Cognom Inicial nom. Títol del capítol. A: Cognom Inicial nom, ed. Títol del llibre. Edició a partir de la 2a. Lloc de publicació: editor; any. Pàgines del capítol.

Miller E, Nambiar-Greenwook G. The nurse-patient relationship. A: Webb L, ed. Nursing: Communication Skills In Practice. Oxford:Oxford University Press; 2011. p.20-32.

### Llibres electronics

S'entén llibre electrònic aquell llibre sense al qual s'hi accedeix per Internet; no a fragments proporcionats amb finalitat comercial.

Cognom Inicial nom. Títol pàgina web [Internet]. Lloc de publicació: editor/autor pàgina web; any publicació [citada DDMMMAAAA]. Nombre de pàgines. Disponible a: URL/DOI.

### Lloc web

#### Pàgina d'inici o *Homepage*

És la primera pàgina d'una seu internet. Generalment inclou el menú de continguts del lloc o *Site*. El seu URL s'estructura: [http:// nom.domini](http://nom.domini)

Autor/nom organització. [Internet]. Lloc publicació: nom del editor; data o any de publicació DDMMMAAAA [data consulta DDMMMAAAA]; Disponible a: URL

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.[Internet]. Barcelona:HSCSP; 2016 [consulta 20 set 2018]; disponible a: <http://www.santpau.cat/>

#### Part d'un web o pàgina

Són les diferents pàgines d'una seu. El seu URL s'estructura: <http://nom seu. Adreça pàgina.domini>.

---

Autor [Internet]. Lloc de publicació: nom editor; data publicació *Homepage*. Títol de la pàgina específica; data de publicació de la part [data consulta part]; [número de pantalles]. Disponible a: URL de la pàgina

Col·legi oficial infermeres i infermers de Barcelona [Internet]. Barcelona: COIB; Codi d'ètica [citat 13 jun 2017]; [aprox. 2p]. Disponible a: <https://www.coib.cat/ca-es/actualitat-professional/codi-etica/introduccio.html>

Nota: en l'anterior referència, no hi ha tota la informació completa ja que no es troba a la pàgina.

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau [Internet]. Barcelona: HSCSP; 2016; Sant Pau hospital sense fum ; 25 feb 2018 [consulta 24 jun 2017]; [1 p] Disponible a: <http://www.santpau.cat/web/public/hsf-presentacio>

## II- Il·lustracions

### Taules, figures i gràfics

Si s'utilitzen il·lustracions no originals, per tant d'altres autors, s'han de referenciar en el text i en el llistat de referències, com altres materials. Cal consultar la publicació original i citar-la. Si no té títol, cal crear-ne un i introduir-lo, en claudàtor, en el lloc del títol a la referència del llistat final del treball.

### Citació dins el text

Mencionar la taula/figura en el text i assignar-li un número. Els números de cada taula/ figura seguiran un ordre consecutiu diferent al del text (Figura 1; Taula 1...). Assignar un títol a cada il·lustració i assignar-li el número consecutiu que li correspongui en el text. Aquest, apareixerà en la llista final de referències.

Las taules/figures poden conservar el títol assignat en la font original; si no és així, en el llistat de referències cal introduir un títol coherent al contingut.

### Exemple dins el text:

*Aquets agents treballen en diferents espais socials (Figura 1)*

### Exemple figura a banda del text:



**Figura 1. Espais de treball d'agents socials (Benowitz)<sup>8</sup>**

### Exemple en el llistat de referències:

8. Benowitz NL. Agents socials. A. Tbowe AJ, Masters AB. Treball psicossocial a la comunitat [llibre a Internet]. 6a ed. New York: McGraw Hill ; 2015 [citat 16 jun 2017]. Figura 11-1, Espais de treball d'agents socials, p.168. Disponible a: [URL](#)

### Referència d'una taula extreta d'un article de revista digital

Escriure la referència correcta segons la font. Després de les pàgines, afegir un punt i insertar els detalls de la taula.

---

**Example:**

Boutin-Foster C. Spite of good intentions: patients' perspectives on problematic social support interactions. Health Qual Life outcomes [Internet]. Set 2005 [citat 5 gen 2007];3(1):22-30. Taula 1, Demographic characteristics of study participants; p.3. Disponible a: <http://www.hqlo.com/content/3/1/52>

**Referència d'una taula extreta d'un llibre**

Escriure la referència correcta segons la font. Després de l'any, insertar un punt i a continuació els detalls de la il·lustració.

**Example:**

Berg J, Tymoczko JL, Stryer L. Biochemistry. 6a ed. New York: Freeman and Company; 2007. Figura 15.12, Stages of catabolism; p.419.

**Imatges**

Tota imatge, representació visual d'un objecte, escena o persona en una fotografia, pot estar protegida per un *copyright* o llicència legal i per tant, té un tractament diferent a un gràfic, taula o figura.

Abans d'utilitzar una fotografia cal saber si està protegida per un *creative commons*, i per quin. Consultar a: <http://www.eipe.es/6-tipos-de-licencias-creative-commons/>

Si la fotografia és personal i surten persones, cal la seva autorització escrita.

D'altra banda, hi ha bancs d'imatges lliures de llicència com: *Unsplash*, *Pixabay* o *Gettyimages*.

**Referència d'una imatge extreta d'una pàgina web**

Escriure la referència correcta segons la font. Després de la data de citació, afegir un punt i a continuació afegir els detalls de la imatge.

**Exemple:**

Adam P. Hospital urbà [imatge d'Internet]. Bethesda (MD): U.S National Library of Medicine, National Institutes of Health; 2008 [citat 7 mai 2016]. [Figura], Hospital urbà versus hospital rural. Disponible a: URL

**Nota:**

*Aquest annex té una finalitat de guia orientativa per les fonts més utilitzades en el Grau i Màster. Està basada en les fonts següents:*

1. Patrias K. Citing medicine: the NLM style guide for authors, editors, and publishers [Internet]. 2a ed. Wendling DL, technical editor. Bethesda (MD): National Library of Medicine (USA); 2007 . [actualitzat 2 oct 2015 ; consultat 27 mar 2017]. Disponible a: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK7256/>
2. University of Oslo Library. Referencing-Vancouver [Internet]. Oslo: Oslo University; [consulta 27 mar 2017]; disponible a: <http://www.ub.uio.no/english/writing-publishing/referencing/index.html>
3. MONASH University. Library. Quick reference guide. Vancouver Citing & Referencing style [Internet]. Melbourne: MONASH University; [actualitzat jun 2015; consulta 27 mar 2017]; disponible a: <http://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/vancouver>
4. Farley Library Research guides. Vancouver Referencing Guide: Illustrations [Internet]. Wilkes-Barre, PA: Wilkes University; [consulta 3 d'abril 2017]; disponible a: <http://wilkes.libguides.com/>

---